

Helsingin Työväenjärjestöjen Eduskunta.

(Painettu asiakirja N:o 2. V. 1918.)

Ehdotus Helsingin Kaupungin väliaikaisesta kunnallishallintojärjestys- säännöstä.

Helsingin Työväenjärjestöjen Eduskunnalle.

Senjälkeen kun Toimeenpaneva Komitea helmikuun 27 p:nä 1918 päivätyssä mietinnössään, jonka Eduskunta maaliskuun 3 p:nä pitämässään kokouksessa on pannut pöydälle seuraavaan istuntoon, on ehdottanut että Eduskunta Toimeenpanevan Komitean tehtäväksi jättäisi yksityiskohtaisen esityksen valmistamisen Helsingin kaupungin sisäisen kunnallishallintoelimistön uudelleen järjestämiseksi, on esiintynyt seikkoja, jotka ovat saaneet Toimeenpanevan Komitean ajattelemaan myös kunnallisen vallankäytön uudelleen järjestämistä. Tahdomme tämän perusteiksi seuraavassa esittää muutamia näkökohtia.

Suomen Kansanvaltuuskunnan Työväen Pääneuvostolle esittämästä Valtiosäännön ehdotuksesta näkyy, että kunnallishallinto tullaan tulevaisuudessa lainsäädännöllisesti järjestämään. On syytä olettaa, että ne lait, jotka silloin tulevat säädettäviksi, suureksi osaksi tulevat rakentumaan samoille perusteille kuin marraskuun 27 p:nä 1917 vahvistetut uudet kunnallislaitkin. Ja näihin lakeihinhan sisältyikin paljon sitä, mihin työväestökin kunnallisella alalla oli pyrkinyt. Mutta me emme pysty kukaan tällä hetkellä näkemään, kuinka paljon kuluu aikaa siihen, kunnes tuo lainsäädäntö on saatu aikaan. Ja kun on mahdollista, että siihen kuluu pitempikin aika, niin ei voida tuona väliaikana kovin pitkiksi jaksoiksi jäädä ilman yleistä säännöttelyä. On mielestämme Eduskunnan, joka on julistautunut Helsingin kaupungin ylimmän kunnallisen vallan haltijaksi ja jolla Suomen Kansanvaltuuskunnan hyväksymien lakienkin kautta on tuohon vallankäyttöön oikeus, säännösteltävä erityisellä väliaikaisella kunnallislaila tämä kunnallisen vallan käyttönsä. Tässä säännöstelyssä tulisi mielestämme noudattaa seuraavia periaatteita:

1. että kunnallinen hallintovalta täydelleen palvelee vallankumouksen saavutusten lujittamista ja vallankumouksen edistämistä;

2. että se jatkuvasti tekee työtä virkavaltaisuuden jätteen hävittämiseksi kunnallishallinnon sisäisestä järjestöelimistöstä ja pyrkii sisäisen hallintoelimistön kansanvaltaistuttamiseen ja yksinkertaistuttamiseen;

3. että niin paljon kuin suinkin on mahdollista, pyritään sekä säädettävällä väliaikaisella kunnallislaila että siihen nojautuvilla sisäisillä ohje- ja järjestyssäännöillä luomaan sellaista, mikä sitte säännöllisiin oloihin päästyäkin voidaan siirtää pysyvänä osana kunnallishallinnolliseen järjestöelimistöön.

Kunnallishallinnon yleisistä perusteista on Suomen Kansanvaltuuskunta antanut yleisen väliaikaisen säädöksen.

Paitsi tätä yleissäädöstä, on myös yksityiskohtaisempia säädöksiä, jotka ulottuvat kunnallisen elämän alalle, Suomen Kansanvaltuuskunta antanut. Tällaisia ovat säädökset vallankumousoikeuksista, järjestyslaitoksesta ja ulosottotoimesta sekä taksoitus- ja tutkijalautakuntain asettamisesta, veroilmoituksista ja erinäisistä veroista. Lähimmässä tulevaisuudessa säätäneen Työväen Pääneuvosto lisää yksityiskohtaisia säädöksiä kunnallisellekin elämälle. Mutta niidenkautta ei, sikäli kuin tiedämme, luoda yleisen kunnallishallinnon väliaikaista järjestyssääntöä, jollainen meidän mielestämme kuitenkin olisi Helsingin kaupungin kunnallishallinnon säännöstelemiselle tarpeellinen. Senvuoksi olemme katsoneet tarpeelliseksi ehdottaa, että Työväenjärjestöjen Eduskunta tahtois ylimmän kunnallisen vallan käyttäjänä säätää Helsingin kaupungin väliaikaisen kunnallishallintojärjestyssäännön ja esitämme tässä ehdotuksen sellaiseksi. Se rakentuu, niin paljon kuin vallankumouksen edut ja nykyinen poikkeustilanne sallivat, samoilta perusteille kuin marraskuun 27 p:nä 1917 vahvistetut uudet kunnallislait.

Mainitussa laissa säilytetty maistraatti on kuitenkin katsottu vallankumouksen kautta tulleen poispyyhityksi samoin kuin ne erioikeudetkin, joihin maistraatti perustuu. Osa maistraatin tehtävistä on siirtynyt vallankumousoikeudelle, osa taas järjestyslaitokselle. Mutta osa sellaisia kaupungin hallinnollisen keskuselimen tehtäviä, joita maistraatti ennen on suorittanut, ei näytä sopivalla tavalla olevan kaupungin muille hallintoelimille siirrettävissä. Senvuoksi olemme tulleet siihen lopputulokseen, että näitä tehtäviä varten olisi luotava uusi laitos kaupungin hallinnolliseksi keskuselimeksi. Ehdotamme siihen 5 jäsentä, niistä yksi puheenjohtaja, jotka kaikki ovat vakinaisesti toimivia palkattuja kaupungin toimihenkilöjä. Tämän uuden laitoksen nimeksi ehdotamme: *Helsingin Kaupungin Hallintolautakunta*.

Muissa suhteissa on järempänä seuraava ehdotuksemme mielestämme siinä määrässä entisille perusteille rakentuva, ettei se enempiä perusteluja kaivanne.

Edelläesitetyn perusteella esittää Toimeenpaneva Komitea täten Eduskunnan tarkastettavaksi ja hyväksyttäväksi järempänä seuraavan ehdotuksen Helsingin kaupungin väliaikaiseksi kunnallishallintojärjestyssäännöksi.

Helsingissä 9 p. maalisk. 1918.

Helsingin Työväen Toimeenpaneva Komitea.

Jussi Tuominen.

Jussi Railo.